

**Добридень Алла Володимирівна**  
*к. пед. н., доцент кафедри виховних  
технологій та педагогічної творчості  
Уманського державного педагогічного  
університету імені Павла Тичини*

## **ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ВНЗ ДО ЛІТНЬОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ДИТЯЧИХ ОЗДОРОВЧИХ ТАБОРАХ**

Проблема виховання й захисту молодого покоління ніколи не втратить своєї актуальності, адже діти – гарант самозбереження, здоров'я і розвитку нації. Укладаючи ресурси у дитинство, держава зміцнює майбутні продуктивні сили, забезпечує стабільність добробуту, готує активних громадян, здатних управляти державними і суспільними справами. Одним із найважливіших завдань України у сфері соціального захисту дітей є реалізація їхнього права на оздоровлення та відпочинок, які гарантовані Конвенцією про права дитини та Конституцією України.

У системі професійної підготовки майбутніх учителів важливою складовою частиною навчально-виховного процесу є педагогічна практика. Вона забезпечує поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю, сприяє формуванню творчого ставлення майбутнього спеціаліста до педагогічної діяльності, визначає ступінь його професійної здатності й рівень педагогічної спрямованості.

Складовою цього неперервного процесу є навчально-виховна практика, яку студенти проходять в літніх оздоровчих закладах (дитячих центрах, таборах, пансіонатах, центрах дитячої та юнацької творчості, пришкільних майданчиках).

Питання змісту й організації педагогічної практики студентів у вищих педагогічних навчальних закладах висвітлено у дослідженнях О. Абдуліної, В. Загрязкіної, М. Козія, Л. Машкіної, Г. Шулдик та ін. Підготовку вожатих до

роботи у літніх оздоровчих таборах досліджували Т. Гаміна, С. Гертнер, Л. Іванова, Н. Казакова, М. Калугіна, Б. Кіндратюк, Л. Пундик, Л. Скорова, М. Толмачев, Н. Четвергова, О. Яковліва та ін. Безумовно, кожна з наукових праць вище зазначених авторів є самодостатньою, цінною для вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів.

Літня практика, по суті, є самостійною педагогічною роботою з повною відповідальністю за життя фізичне, психічне та моральне здоров'я дітей та підлітків, їх повноцінний відпочинок та розвиток.

Специфічні час та місце роботи в ЛОТ. Час – канікули, коли діти зовсім інакше сприймають оточуючий їх світ та все, що з ними відбувається. Місце – табір, частіше заміський. В умовах відпочинку діти проявляють себе з несподіваного боку, у них цілковито інші установки та очікування, ніж у навчальний час. Діяльність вожатого у таборі багатофункціональна: він і вихователь, і організатор дитячого життя, і фізрук, і витівник, і няня, і медсестра тощо. Заміський оздоровчий дитячий табір – достатньо замкнута соціальна система, яка породжує масу своєрідних проблем і для дітей, і для дорослих.

В умовах табору взаємовідносини між дітьми та вихователями різняться від шкільних: вихователь не приходить на роботу, а живе разом з дітьми 24 години на добу. Звичайно, підлітки намагаються перейти на панібратські стосунки навіть з дорослими людьми, а студенти-практиканти, як правило, дуже юні. І для них стримати дистанцію “старший” – “молодший” та при цьому не відштовхнути від себе дітей – завдання надзвичайно складне.

У школі студент працює з дитячим колективом, який формується протягом довгих років. У таборі йому доведеться проводити роботу із створення, розвитку та згуртування тимчасового дитячого колективу. За табірну зміну загін малознайомих дітей та підлітків з різним досвідом життя, спілкування і роботи з ними повинен перевтілитися у сформовану групу дітей, що мають систему визначених цінностей, здібних до спільних дій, зі

створеними міжособистісними стосунками. У школі – класи одновікові. У сучасних таборах усе частіше стали формувати різновікові загони.

Літній оздоровчий табір стає для практиканта не тільки місцем педагогічної практики, але й найсильнішим фактором виховання та професійного становлення. Тут на перше місце виступають не тільки професійні знання та вміння, а й особистість самого вожатого. На власному досвіді студент-практикант стверджується у правильності чи помилковості обраної професії, у необхідності самопізнання, самоосвіти та самовдосконалення.

Студенти стають повноправними членами педагогічного колективу табору, вступають у взаємодію з іншими його службами, з адміністрацією та представниками підприємств або установ, у підпорядкуванні яких знаходиться табір. Вони включені до штатного розкладу табору, дотримуються трудової дисципліни, отримують зарплату, на них розповсюджується дія відповідних законодавчих документів та юридична відповідальність за життя та здоров'я вихованців.

У більшості вихователів (вожатих) досвід роботи у дитячому таборі – це одночасно й перший досвід офіційного спілкування з керівництвом. Тому вони повинні ясно уявляти собі, що очікує від них адміністрація оздоровчого табору. Відповідь, мабуть, одна: щоб усі діти повернулися додому живими й здоровими, відпочили, набралися сил, а ще краще – з бажанням знову приїхати в цей же табір.

#### **Список використаних джерел:**

1. Дьяченко М. И. Психологические проблемы готовности к деятельности / М. И. Дьяченко, Л. А. Кандыбович. – Минск : БГУ, 1976. – 176 с.
2. Коваленко Є. І. Методика роботи в літньому оздоровчому таборі: Навч. посібник / Є. І. Коваленко, А. І. Конончук, І. М. Пінчук, В. М. Соколова. – К.: ІЗМН, 1997. – 280 с.

3. Кузьмина Н. В. Профессионализм деятельности преподавателя и мастера производственного обучения профтехучилища / Н. В. Кузьмина. – М. : Высшая школа, 1989. – 167 с.